

Řádky z Kladna

David Prentis

Nový spolupracovník na plný úvazek

Od 1. srpna se stane Jozef Predáč, vedoucí Ligy na Slovensku, druhým pracovníkem Ligy pár páru v Evropě na plný úvazek. Jozef (Dodo) a Simona Predáčovi jsou prvními učitelským párem Ligy na Slovensku a působí od října 1994. Byli od začátku nadšení pro tu práci a pravidelně konali víc než ty dva kurzy ročně na svém bydlišti (Zlaté Moravce), které se mají dobrovolné učitelské páry Ligy snažit provádět. Jezdí po západním a středním Slovensku, dělají přípravu snoubenců na manželství ve farnosti, přednášky ve školách, na konferencích a dokonce v kněžském semináři a zastupovali Ligu v televizi. Aktivně spolupracují s organizacemi pro život, děti a rodinu.

Jozef chce rozšířit práci Ligy po celém Slovensku, ale ústředí v Cincinnati očekává, že převezme také zodpovědnost za země východní Evropy. Má podporovat Ligu podle potřeby v ČR, v Polsku a podle možností rozvíjet práci v dalších zemích, jako Maďarsko, Ukrajina, Litva a Rusko (kde jsou první čtyři učitelky Ligy – zdravé manželské vztahy jsou tak vzácné v Rusku, že se nám zatím nepodařilo získat tam kandidáty na učitelský pár).

Pochopitelně nebude Jozef pracovat v těch zemích tak intenzivně jako na Slovensku. Bude asi dělat hlavně první kurzy a školit dobrovolné učitelské páry. Aby se Liga zakotvila v dalekých zemích, je nutné, aby pak místní lidé převzali iniciativu. Jen tímto způsobem může náš apoštolát růst.

Ideálně by Liga chtěla mít alespoň jednoho spolupracovníka na plný úvazek v každé zemi, ale finance to nedovolí. Proto se musela spojit se dvěma spolupracovníky pro

Manželé Jozef a Simona Predáčovi a jejich děti: Mária, Simona, Adam a Katerína

celou Evropu. Když se to zdá iluzorní, musíme si uvědomit, že ředitel pro mezinárodní vývoj, pan William Corey, má za úkol práci na celém zbytku světa! Za západní Evropu jsem teď zodpovědný já. Jak to asi bude?

První kurz Ligy v Německu

V květnu a červenci jsem učil první kurz Ligy ve Stuttgartu. Kurz zorganizovali američtí zástupci Ligy manželé von Bülow. Získali celkem 5 německých párů, částečně ze své farnosti s tradiční latinskou mší. Německo je velmi liberální země a zájem o PPR bude v dnešní době asi nejspíše v takových konzervativních kruzích. Tři páry uměly anglicky a koupily anglické materiály. Jedna manželka byla Češka, takže mohla koupit naše české materiály. Poslední pár uměl jen německy. Jedna místní paní přeložila několik stran základních textů a já pak základní pravidla a prvních 10 tabulek z *Cvičné příručky*. Pro sebe jsem přeložil vyučovací texty pro učitelé, abych vypracoval technické termíny a nemusel hledat slova při kurzu. Používal jsem anglické diapozitivy. Kvůli této práci musely čekat *Zprávy* další měsíc na vydání. Když se má práce v Německu dařit, je nutné, aby byly přeloženy další texty. Zatím to musím dělat sám.

Zkoušel jsem několik let začít práci Ligy v Německu. Strávil jsem tam totiž dříve asi 13 let svého života a myslel jsem si, že když tu řeč umím a zvyky té země znám, měl bych zkusit šířit náš apoštolát čistoty v manželství. Je tam velmi potřebný. Německo je sice bohatá země, ale má vysokou rozvodovost a potratovost. Mládež je sexuální výchovou systematicky korumpována. Německo je jedním z největších výrobců pornografie. V těchto věcech je bída.

Ve Stuttgartu jsem mluvil s knězem bratrstva sv. Petra z Vídně. Při návštěvě ve Vídni jsem ho navštívil a vysvětlil jemu a jeho spolubratřím náš přístup. Případně zorganizuje na podzim kurz.

Konference Ligy

Konference Ligy pro učitele, kandidáty a zástupce se bude konat opět ve Fryštáku v Domě Ignáce Stuchlého, 763 16 Fryšták 26 10-12. 11. 00. Pozvaní jsou také členové Ligy, kteří oni mají zájem, především ti, kteří uvažují o aktivní spolupráci jako učitelé, zástupci, atd. Pobyt stojí 500,- Kč za osobu, (380,- Kč za děti starší 12 let a studenty, 280,- Kč za mladší děti). Zájemci hlaste se prosím u nás, nebo u manželů Predáčových.

Přelidnění?

Litevci možná do 300 let vymřou

LITVA Bude-li porodnost v Litvě i nadále klesat stejně jako v posledním desetiletí, Litevci během příštích tří staletí vymřou. Konstatuje to čerstvě zveřejněná zpráva litevských demografů.

„Údaje posledních deseti let jsou tragické a situace se vůbec nelepší,“ citovala agentura AFP ředitelku demografického odboru Národního statistického úřadu Virginiji Eidukieneovou.

Pobaltská Litva má dnes 3,7 milionu obyvatel.

(ČTK)

Demografický pokles v Německu

NĚMECKO Spolkový statistický úřad potvrdil předpovědi některých demografů z posledních měsíců a v oficiální zprávě upozornil na nebezpečí drastického poklesu počtu obyvatel Německa v nadcházejících 50 letech.

Podle této prognózy se i při každoročním příchodu 100.000 přistěhovalců do země sníží počet obyvatel SRN do roku 2050 z nynějších 82,16 milionu na pouhých 65 milionů. (ČTK)

[Metro, 20. července 2000]

Potrat patří ke společnému problému církvi

Apoštolský administrátor pro evropské Rusko, arcibiskup Tadeusz Kondrusiewicz, ukázal na početné společné problémy katolické a pravoslavné církve, včetně klesajícího počtu obyvatel (2,5 milionu úmrtí proti 1,3 milionu porodů) a počet potratů (3,5 milionu podle oficiálních statistik ale 7 milionů podle odhadu arcibiskupa).

[Alfa-Newsletter z 13.6.2000 z internetu - z Německa]

Kazachstán

V této rozsáhlé zemi s obrovským bohatstvím minerálů se od rozpadu Sovětského svazu v r. 1991 snížil počet potratů na polovinu. Úřednice Ministerstva zdravotnictví Nukuševová prohlásila: „Potrat zůstává pro nás nejnaléhavějším problémem. Tento rok se potrat poprvé ukázal jako největší příčina úmrtí matek.“

[International Right to Life Federation, inc. Newsletter, Volume 9, No. 4, únor/březen 1998, str. 1]

Dopis čtenářky

Měla jsem radost, že na můj podnět MÁTA udělala o Vás program, i když do pořadu citovala Dr. Uzla. Přesvědčila jsem se, že má význam a smysl zapojovat se v různých oblastech života.

Další radostí je narození našeho třetího dítěte (25.2.2000). Jsem devět let už v domácnosti a každodenně bojuji s pocitem, že vlastně „nic neumím“; každodenně musím znovu přijímat s důvěrou a vírou, že inženýrka bez praxe se 3 dětmi někdy dostane někde nějaké zaměstnání.

Díky tel. číslu na Ligu pro kojení uveřejněnému ve vašich *Zprávách* jsem mohla pomoci jedné mamince u nás, která právě díky telefonické poradě překonala velkou krizi v kojení.

Sama si plně vychutnávám třetí mateřství. Jsem moc ráda, že už můžu uplatnit nějak svoje zkušenosti. Při porodu jsem si vyžádala, aby porod proběhl, pokud bude možno, bez nástřihu. Zdravotní personál mi hned vynadal, ale přání mi bylo splněno, i když děťátko vážilo 4,20 Kg. Potom jsem se cítila velice dobře.

Pokračujeme v hodinách pro snoubence, děláme přednášky pro biřmovance. Teď zaučujeme manžele, kteří mají 4 děti. Člověk se učí dělat věci, i když hned nevidí výsledek a nadšení pro věc.

Jak lze uplatňovat PPR při plném kojení? Jsou nějaké materiály k tomuto tématu?

Zatím moc zdravím. Bůh žehnej Vaší práci.

Ing. M. F., Bánov.

Děkujeme za hezký dopis a povzbuzení. O používání PPR v době kojení se píše podrobně v naší učebnici Umění PPR v 11. kapitole. Pokud nestačí tyto informace, rádi poradíme svým členům v konkrétních případech.

Větvení

V roce 1945 zaznamenal Papanicolau jako první úkaz větvení hlenu děložního hrdla. ... Po léta je známo, že se při pohledu mikroskopem ukazuje vzor připomínající větvičky kapradí v plodné době i ve slinách.

Tento jev je působen vzestupem hladiny estrogenu v těle, v kombinaci s chlořidem sodným – solí, která se ve slinách přirozeně vyskytuje.

Na základě tohoto úkazu přišly na trh různé mikroskopy jako „nové revoluční způsoby rozpoznání plodnosti“. Vzory ve struktuře slin jsou však mnohem méně spolehlivými ukazateli plodnosti než hlen děložního čípku. Sladkosti, alkohol a kouření mohou narušit pozorování větvení slin. Vzorek je také porušen hormonální antikoncepcí a jinými látkami, které ovlivňují tvorbu hlenu. Pozorování slin není spolehlivé v přechodu během kojení a odstavování.

John Billings se (duben 1999) v dopise týkajícím se větvení a krystalizace slin v plodné době cyklu vyjádřil následovně:

Jedná se vlastně o krystaly chloridu sodného (obyčejné soli) a stejný jev je možno pozorovat v hlenu produkovaném v děložním hrdle v téže době. Kapradinový vzor je však nejvýraznější několik dní před ovulací a je zcela jisté, že tento úkaz neoznačuje spolehlivě den ovulace. Mnohem spolehlivějšími ukazateli vysoké plodnosti jsou kluzký pocit na zevních rodidlech a současný mírný otok rodidel, který může být znatelnější na té straně, na které žena právě ovuluje. Ani „kapradinový vzor“ hlenu ani bazální teplota těla nejsou nutné, protože jsou oba méně spolehlivými ukazateli, než soustředěné pozorování hlenu, o kterém jsem se zmiňoval. Není logické podřídít spolehlivé pozorování méně spolehlivému, to je proč užívání více než jednoho příznaku působí nejistotu a chyby. ...

V některých dřívějších materiálech bylo mé jméno spojováno s použitím mikroskopu k pozorování slin. Stalo se tak bez mého souhlasu. Nepodpořil bych používání takového nástroje.

[Převzato z Naomi – oběžník irské národní asociace pro ovulační metodu, léto/podzim 1999, č. 58.]

Je užitečné slyšet někdy i „druhou stranu“. Poznámka o mírném otoku rodidel v době ovulace je zajímavá a pokud žena takový jev pozoruje, bylo by užitečné ho zaznamenávat. V poměrně skeptickém hodnocení pozorování větvení ve struktuře hlenu s Dr. Billingsem souhlasíme. Pokud jde o bazální teplotu, ne. Ukazuje se podle naší zkušenosti jako velmi užitečná kontrolní známka k pozorování hlenu. Její cena je prakticky doložena v naší literatuře.

Mateřské mléko už není jen pro kojence

Sheila Kippleyová

Většina matek kojí, protože chápou, že je to to nejlepší, co svým dětem mohou dát. To nejlepší pro jejich citový vývoj i pro jejich zdraví. Většinou nekojíme proto, že to bude našim dětem prospívat ještě léta po odstavení. Většina matek také nechápe, že ony samy mají z kojení užitek ještě léta po tom, co přestanou kojít. A přece nám dnes některé výzkumy ukazují, že ještě v době dospělosti může kojené dítě a jeho matka zaznamenávat užitek z kojení, k němuž došlo před 20 lety.

Nemoci v dospělosti

Kojení podle prohlášení Americké akademie pediatri (AAP) pravděpodobně chrání dítě v pozdějším věku před Crohnovou nemocí (střevní nemoc) a rakovinou lymfatických tkání. Nedávno publikovaná studie ukazuje, že kojení může chránit dítě před leukémií až do 14 nebo možná do 17 let věku. Snížené riziko rakoviny lymfatických tkání a leukémie může být způsobeno tím, že mateřské mléko ničí rakovinné buňky.

Mateřské mléko ničí rakovinné buňky

V článku v časopise *Discover* „Máte ničitele rakoviny?“ vysvětluje autor P. Radetsky, jak Anders Hakansson ze švédské univerzity v Lund poprvé zjistil, že mateřské mléko zabíjí rakovinné buňky. Tyto buňky se obvykle rozmnožují nekontrolovatelně. A přece v přítomnosti mateřského mléka jakoby ničily samy sebe. Příčinou toho je v mateřském mléce přítomná bílkovina zvaná alpha-lactalbumin (alpha-lac). Ta „mění svou formu, aby mohla plnit různé funkce... Ve svém úplně složeném tvaru pomáhá produkovat laktózu a vyživuje dítě, když se však určitým způsobem otevře, nutí rakovinné buňky k prasknutí a odumření.“

Podle vedoucí výzkumu lundské univerzity C. Svanborgové se alpha-lac „zaměřuje nejen na rakovinné buňky, ale na všechny nevyvinuté rapidně bující buňky a neovlivňuje vyzrálé stabilní buňky.“

U žen, které kojily, vykazuje studie převažující význam dlouhodobého kojení. Podle AAP se u nich snižuje riziko zlomeniny pánevního krčku po přechodu a vzniku rakoviny vaječníku. Mají i nižší riziko rakoviny prsu v letech přechodu. Tyto dlouhodobé výhody kojení jsou velmi atraktivní.

Darované mléko

Na světové konferenci Mléčné ligy (LLL) 1997 přednášela L. Arnoldová o darování mateřského mléka, o tom, jaký má význam pro kojence a jeho využití „mimo dětskou výživu“. Darované mléko může zachránit život kojencům a dětem, které nesnášejí jiný druh potravin. Někdy může pomáhat i starším dětem a dospělým pacientům. Oběti popálenin prokázaly lepší hojení ran a menší zajizvení, když bylo na rány aplikováno mateřské mléko. V Mexiku polévají mateřským mlékem rány na ochranu před infekcí. V některých kulturách jej

používají k léčbě zánětů uší a očí. Někteří lékaři považují mateřské mléko za lék při léčbě Crohnovy nemoci, pro pacienty zotavující se po transplantaci a pacienty s AIDS, kteří potřebují zlepšit tělesnou hmotnost.

Za tím účelem existují v USA sběrný mateřského mléka. Ženy, které darují mléko, jsou podrobeny důkladným krevním testům [jako u nás dárce krve]. [Podle CCL Family Foundations, Volume XXVI, Number 3, listopad-prosinec 1999, str. 10.]

Dotaz pro kněze – velmi naléhavý případ

V lednovém čísle amerického časopisu Ligy byl uveřejněn následující dotaz a odpověď P. Randalla Moreaua.

Dotaz: *Moje sestra a švagr mají dítě s cystickou fibrózou [dědičná nemoc postihující funkci slinivky břišní]. Mají své dítě moc rádi, ale je to pro jejich rodinu těžké břemeno. Existuje značné riziko, že by mohli mít více dětí s touto nemocí. Jaké jsou jejich povinnosti, pokud jde o otevřenost k životu?*

P. Randall Moreau: Jak to vidím, jedná se zde o otázku zodpovědného rodičovství. Vaše sestra a švagr chtějí být zodpovědnými rodiči. Milují děti, které mají a kdyby měli další děti, případně zase postižené cystickou fibrózou, možná by pro ně bylo nemožné nebo těžší být i nadále dobrými a zodpovědnými rodiči. Nechtějí zanedbávat děti, které mají ani ty, které by mohli mít, kdyby znovu počali. Jejich přání být zodpovědnými rodiči je chvályhodné. Možná by jim a jim podobným pomohlo nahlédnout do *Humanae vitae* a číst co říká o zodpovědném rodičovství.

Odstavec 10 v *Humanae vitae* říká následující: „Proto manželská láska žádá od manželů vědomí, že jsou povolání k „odpovědnému rodičovství“, na něž se dnes právem klade zvláštní důraz. ...Pokud jde o fyzické, hospodářské, psychologické a sociální podmínky, může být projev odpovědného rodičovství ... rozhodnutí, učiněné z vážných důvodů a při zachování mravního zákona, vyhnout se dočasně nebo na neurčitě dlouhou dobu narození nového dítěte.“

Z tohoto citátu vidíme, že se náš pár může z vážných důvodů rozhodnout nemít další dítě třeba i po celé další trvání jejich manželství, pokud to bude nutné, jestliže se v modlitbě rozhodnou, že je jejich důvod dostatečně vážný. Tak jsme zodpověděli alespoň část jejich dotazu ohledně nutnosti otevřenosti životu.

Vzniká další otázka. Jak budou předcházet těhotenství? Zde je další citát učení církve opět z *Humanae vitae*, §11: „Každý manželský styk musí zůstat otevřený k sdělování života,“ a §14: „Stejně tak je vyloučen jakýkoliv zásah, který buď vzhledem k předvídanému manželskému styku nebo při jeho uskutečňování či v průběhu jeho přirozených následků zamýšlí jako cíl nebo jako prostředek znemožnit zplodění života.“ Tento citát nás poučuje, že ačkoliv jsou důvody pro předcházení těhotenství vážné, manželé přesto musí respektovat celistvost manželského spojení a nepoužívat antikoncepci. Nic neopravňuje k použití antikoncepce za účelem oddálení těhotenství, bez ohledu na vážnost důvodů. Co má tedy tento pár dělat?

Radil bych následovně: Opatrně zvažte svůj motiv k předcházení těhotenství jednak spolu a jednak s pomocí duchovního. Je-li důvod dosti vážný, jak se zdá v tomto případě, postarejte se o to, abyste se spolehlivě naučili PPR,

zvláště jeho opatrnější pravidla, tak abyste udělali vše co je ve Vašich silách, abyste se vyhnuli těhotenství morálním způsobem. Nechtějte teď rozhodnout, že už nikdy nebudete chtít další dítě. Uvědomte si, že právě teď poci ujeté těžce břemeno péče o nemocné dítě, ale může přijít doba, kdy budete další dítě chtít. S touto otázkou se zabývejte od cyklu k cyklu.

Rozvíjejte svůj duchovní život v touze více milovat Krista jako jednotlivci i jako pár. Modlete se sami i společně a pomáhejte jeden druhému najít si čas pro Ježíše. Radím laikům, aby se snažili najít alespoň 30 minut denně na tichou modlitbu a nebo čtení Písma nebo jiné dobré duchovní literatury a rozhovor s Ježíšem nebo meditaci o tom, co četli nebo o jiných duchovních otázkách.

Nezapomínejte, že spolupráce s Bohem na stvoření nové lidské bytosti je obrovské privilegium, které nesmí být zlehčováno. Důrazně prosím manžele, kteří mají vážný důvod k předcházení těhotenství, aby se snažili přemáhat překážky, které jim brání toužit po dalším dítěti, aby mohli pomáhat Pánu Bohu přivádět na svět další lidské bytosti.

Nemějte špatné svědomí, když máte vážný důvod k předcházení těhotenství, pokud jste se upřímně ptali na Boží vůli. Důvěřujte Bohu a snažte se vždy znát a konat jeho vůli.

[CCL Family Foundations, Volume XXVI, Number 4, leden-únor 2000, str. 5.]

Reakce jiné čtenářky

Chtěla bych poděkovat P. Moreauovi za jeho nádhernou odpověď lidem, kteří měli dítě s cystickou fibrózou. Mojí rodiče byli v téměř stejné situaci v r. 1978. Už měli 3 děti, když se jim předčasně narodilo čtvrté s vážnými komplikacemi s cystickou fibrózou. Žil jen dva týdny. Byli pochopitelně zničení. Když jim lékaři řekli o riziku dalších dětí s CF, šel můj tatínek za knězem a položil mu stejnou otázku jako tazatelka ve vašem časopise. Tatínek říká, že si tenkrát myslel, že by církev uznala, že je v tomto případě v pořádku používat antikoncepci. Ale kněz mu dal v podstatě stejnou odpověď jako P. Moreau. „Používat antikoncepci není v pořádku nikdy.“

Moji rodiče se dozvěděli o PPR a po čase se rozhodli přece zkusit založit velkou rodinu, kterou vždycky chtěli. Zkráceně řečeno, jsem velmi šťastná, že jsem nejstarší z 10 dětí. Mám dva sourozence s CF. Víím, že to pro maminku a tatínka musí někdy být velmi těžké, ale v dětství jsem si to nikdy neuvědomovala. Bylo to velmi šťastné dětství.

Můj tatínek neustále děkuje Bohu, že kněz za kterými šel, měl odvahu být věrný učení církve tváří v tvář bolestivé situaci. Kdyby jim byl neporadil, aby zůstali otevření životu, neměla bych žádnou sestru. Teď mám čtyři.

Je pravda, že nás pravda osvobozuje. Pravda o nemorálnosti antikoncepce a krásy PPR osvobozuje manžele, i když se zdá být těžká. Děkuji, Otče Moreau, za to, že také učíte tuto pravdu. Nikdy nevíte jaký vliv to může mít na ty, které učíte.

R.S., Kansas

[CCL Family Foundations, Volume XXVI, Number 6, květen-červen 2000, str. 29.]

Papežské svatební kázání

Papež Jan Pavel II.

Milá nevěsto a ženichu:

Zkrátka vyslovíte slova svátostného slibu, kterým se v Kristu stane před Bohem a církví manželem a manželkou. Jsou to výstižná slova (jistě je znáte zpaměti), ale jejich smysl, jejich význam a jejich intuitivní moc jsou obzvláště veliké. Tím, že si vzájemně slíbíte lásku, věrnost a manželskou ctnost nejen znovu potvrdíte to, o čem teď svědčí Vaše mladá srdce, ale současně také položíte základy k budování domova vaší společné budoucnosti.

Člověk musí žít na zemi a k tomu potřebuje nejen budovu postavenou na materiálních základech, ale i základy duchovní. Láska, věrnost a manželská ctnost tvoří jediné základy, na nichž může stát manželské společenství, na nichž je možno stavět duchovní domov pro budoucnost.

Všichni, kdo jsme tu dnes shromážděni, přikládáme těmto slovům, jež zkrátka vyslovíte, veliký význam. Víme, jakou mají cenu pro Vás osobně a současně jak velkou mají cenu pro církev a společnost.

Přejeme vám a nadto vyprošujeme od Boha pro dnešní den jen jedinou věc: aby se tato slova stala řídicí myšlenkou celého vašeho života, abyste je s pomocí Boží milosti dokázali uvádět do praxe ve svém životě, vzájemně zachovávající slavnostní sliby, které jste si dnes dali před Bohem.

A je Kristus stále při vás. Nikdy z něj nespouštějte oči. Hleďte ho ve svém myšlení, ve svých srdcích a ve svých modlitbách, tak aby mohl vést vaši mladou lásku k velikým úkolům, k zodpovědnosti, kterou ode dneška přijímáte. A ať noví lidé – vaše děti, budoucí plody vašeho svazku – nesou svědectví, že věrně plníte věčný plán lásky samého velikého Stvořitele, a potom ať najdou skrze vás cestu ke Kristu a Jeho církvi. Tak vzdáte díky Bohu za lásku, kterou vzbudil ve vašich srdcích a které denně umožňuje, aby se vyjadřovala a upevňovala touto velikou svátostí.

[CCL Family Foundations, Volume XXVI, květen-červen 2000, str. 32, převzato z Seaton Home Study Newsletter, Říjen 1997.]

ZPRÁVY LPP vydává pětikrát ročně jako členský bulletin Ústředí Ligy pár páru v České republice, David a Michaela Prentisovi, Fügnerova 143/9, 272 01 Kladno, tel/fax: 0312-686642, E-mail: prentis@orfinet.cz, Internet: www.lpp.cz. Minimální členský příspěvek 100 Kč/Sk ročně. Starší čísla: 10 Kč/Sk včetně poštovního. Platte složenkou typu C, v ČR případně poštovními známkami. Adresa na Slovensku: LPP, Manželia Jozef a Simona Predáčovi, Slovenskej armády 15, 953 01 Zlaté Moravce, tel.: 0814-6421426, E-mail: lpppredac@nextra.sk, Internet: www.home.sk/www/lpp. Kurzy PPR pro manžele a snoubence - 4 setkání po 2½ hodinách, většinou v měsíčních intervalech. Kurzovné = 300 Kč/Sk za pár. Jsme vděční za příspěvky pro práci Ligy.